

Informatienota voor de raad

Datum 8 februari 2021

Onderwerp	Sterk Ouderschap
Versienummer	V .

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Informant K. Wierenga

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Telefoon 038 498

Email K.Wierenga@zwolle.nl

Bijlagen Werkwijze *Sterk Ouderschap, Scheiden zonder schade***Wij stellen u voor kennis te nemen van:**

De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de in het coalitieakkoord (2018-2022) geformuleerde ambitie om *‘te werken aan een Zwolse aanpak om preventief complexe echtscheidingen tegen te gaan en daarmee de instroom in de jeugdhulp te beperken’*.

Datum

8 februari 2021

[Toelichting op het voorstel](#)**Inleiding**

In het Zwolse coalitieakkoord (2018-2022) is de ambitie opgenomen om te gaan werken aan een Zwolse aanpak om preventief complexe echtscheidingen tegen te gaan en daarmee de instroom in de jeugdhulp te beperken. Met deze informatienota informeren wij u over de wijze waarop we uitvoering geven en hebben gegeven aan deze ambitie.

Kernboodschap

We willen dat kinderen in Zwolle gezond en veilig kunnen opgroeien. Hierin hebben we als gemeente een rol door goed ouderschap te faciliteren en ouders en kinderen passende hulp en ondersteuning te bieden wanneer dit nodig is. In het licht van onze hervormingsagenda doen we dit zo vroeg mogelijk, integraal en benutten hierbij de eigen kracht van gezinnen en hun sociale omgeving.

Een belemmerende factor in het gezond en veilig opgroeien van kinderen is strijd tussen ouders. De strijd tussen ouders kan zo heftig zijn dat zij het belang en het welzijn van hun kinderen uit het oog verliezen. Deze strijd kan voorkomen op het moment dat ouders besloten hebben uit elkaar te gaan, maar ook op het moment dat ouders (nog) een relatie hebben.

We weten uit onderzoek dat het percentage 'vechtscheidingen' afneemt en dat in gelukkig ruim driekwart van de gevallen scheidingen zonder al te grote conflicten worden afgehandeld. In zeven op de 10 gevallen is hierbij hulp van een externe partij ingeschakeld en daarmee lijkt de inzet van professionele ondersteuning dan ook succesvol. Ook komen scheidingen meer uit de taboesfeer en is er beter zicht op / zijn ouders zich bewust van de negatieve gevolgen voor kinderen. Gescheiden ouders maken zich in de eerste plaats vooral zorgen over de emotionele gevolgen voor hun kinderen. Dat geeft ook ruimte om ondersteuning op dit terrein te zoeken en te aanvaarden. We zijn dus met elkaar op de goede weg! Tegelijkertijd blijkt uit ditzelfde onderzoek dat wanneer er kinderen in het spel zijn vaker conflicten en heftige emoties voorkomen (28%) en instanties vaker worden ingeschakeld (8%). Ook in onze dagelijkse uitvoeringspraktijk zien we dat strijd tussen ouders schadelijk is voor kinderen en met regelmaat ook leidt tot een beroep op jeugdhulp.

Naast het leed dat strijd in en na een relatie oplevert voor kinderen en gezinnen, brengt dit ook forse maatschappelijke kosten met zich mee. Een kostenanalyse van complexe scheidingen laat zien dat er naarmate de complexiteit toeneemt, er meer kosten in het gemeentelijke domein worden gemaakt. Eventuele succesvolle preventie (van scheidingen of van escalatie van scheidingen) levert dan ook baten op in het gemeentelijke domein.

Op basis van onderzoeken, ervaringen van het Sociaal Wijkteam, gesprekken met professionele partners in de stad, een analyse van het huidige aanbod en een advies van de participatieraad komen we tot een aantal conclusies die leiden tot een vernieuwde werkwijze. In bijlage 1 is dit uitgebreider terug te lezen.

- Het overzicht van beschikbare hulp ontbreekt
- Het Sociaal Wijkteam (SWT) ontvangt veel vragen gerelateerd aan relatie-/scheidingsproblematiek
- Zwolse professionals hebben een gedeelde visie vastgesteld, die vertaald moet worden naar de praktijk.
- De relaties van kind en gezin kunnen nog beter worden benut
- Er is nog beperkt aandacht voor de ondersteuning van partners wanneer zij ouders worden.

Datum 8 februari 2021

- Collectief aanbod voor kinderen van gescheiden ouders kan worden uitgebreid en verbreed.
- Er is een ruim aanbod jeugdhulp beschikbaar voor kinderen na een scheiding, maar het aanbod bij zeer complexe problematiek is ontoereikend

Aansluitend bij bovengenoemde constatering werken we aan de volgende punten:

1. We bieden integrale ondersteuning op een centrale plek met kennis en ervaring over relaties, scheiden en ouderschap
2. We kiezen voor de inzet van steunfiguren voor kinderen en jongeren
3. We investeren tijd in gezonde relaties en de voorbereiding op het ouderschap
4. We zetten in op professionalisering door middel van leergemeenschappen voor professionals
5. We breiden laagdrempelig collectief aanbod voor kinderen van gescheiden ouders uit
6. We willen passende hulp organiseren bij zeer complexe scheidingssituaties

Met deze werkwijze willen we ervoor zorgen dat aan de voor- en achterkant van de ondersteuningsketen multidisciplinaire/ integrale ondersteuning beschikbaar is om zowel voor, tijdens als na een scheiding effectieve ondersteuning te bieden aan onze inwoners, zodat kinderen geen hinder ondervinden van onderlinge strijd tussen ouders en zij gezond en veilig kunnen opgroeien. Dit doen we samen met onze inwoners en betrokken ketenpartners vanuit een gedeelde visie die uitgaat van de-escalatie en instandhouding van het ouderschap. Het gaat om goed vindbare, passende en integrale ondersteuning die beschikbaar is zowel voor, tijdens als na een scheiding. We maken het voor onze inwoners mogelijk om hier (vrijwillig) een beroep op te doen en bieden daarmee handelingsperspectief wanneer er een ondersteuningsbehoefte is of gedwongen nodig is op verzoek van de rechter. Op deze manier geven we invulling aan de ambitie om preventief complexe scheidingen tegen te gaan en de instroom in jeugdhulp te beperken.

Hervormingagenda

De werkwijze past bij de beweging die we in het kader van de hervormingsagenda willen maken. De focus van de werkwijze ligt op het voorkomen van complexe scheidingen, zodat kinderen gezond en veilig kunnen opgroeien. De beweging van achteraf oplossen naar voorkomen, is ook de beweging die we met dit plan van aanpak beogen. Zelfs als relaties eindigen/ geëindigd zijn, blijft de focus op de-escaleren en voorkomen schade voor de betrokkenen. We willen passend aanbod bieden, liefst zo vroeg mogelijk.

De relaties van kind en gezin staan centraal. In woorden van de hervormingsagenda: we maken de beweging van zorgen voor naar zorgen dat. Het gezin en zijn sociale omgeving staan centraal en we benutten de eigen kracht. De zorg voor jezelf, je partner en kind is primair een eigen verantwoordelijkheid, maar we bieden handelingsperspectief wanneer inwoners er zelf niet uitkomen. Maar ook dan kijken we in eerste instantie wat onze inwoners zelf kunnen, versterkt door hun sociale netwerk en/of steunfiguren.

Scheidingssituaties hebben impact op meerdere leefgebieden. Er zijn juridische vragen, gezondheidsvragen, opvoedingsvraagstukken, inkomensvragen, etc. Met onze aanpak beogen we hier breed en integraal naar te kijken door verschillende disciplines te betrekken. Dit sluit aan bij de beweging van deelprobleem naar totaaloplossing. We lossen niet alleen een deelprobleem op (relatieproblematiek), maar kijken ook naar wat er speelt op de andere leefgebieden.

Datum 8 februari 2021

Financiën

Binnen de beschikbare budgetten geven we uitvoering aan deze werkwijze. We willen inzet van zware (jeugd) hulp voorkomen door vroegtijdig passende ondersteuning te bieden.

Communicatie

De werkwijze is tot stand gekomen in nauw overleg met partners in de stad. Ook adviezen van de participatieraad zijn verwerkt en met hen besproken. Een belangrijk communicatiemoment naar de stad is de start van het scheidingsplatform (najaar 2021). Communicatie is een onderwerp dat expliciet wordt opgenomen in het ontwerp hiervan. Er is o.a aandacht voor draagvlakontwikkeling en bekendheid.

Vervolg

Via de halfjaarrapportages Sociaal Domein wordt u geïnformeerd over de voortgang (hervormingsagenda, spoor 3). De globale planning van de werkwijze is hieronder opgenomen:

- Q4 2020: leergemeenschappen starten (reeds gestart)
- Q1 2021: uitbreiding collectieve aanbod voor kinderen van gescheiden ouders in PO en VO (reeds beschikbaar)
- Q1 – Q4 2021: Q1: Ontwerp scheidingsplatform / conceptimplementatieplan. Q2: opzet pilot met partners en testen bij potentiële gebruikers. Q3 uitvoering pilot. Q4 daadwerkelijke start
- Q2 2021: Verkennen van mogelijkheden met verloskundige zorg en jeugdgezondheidszorg (kansrijke start) van mogelijkheden om tijdig (extra) te investeren in een goede overgang van partnerschap naar ouderschap.
- Q2: Beschikbaarheid passende hulp in zeer complexe situaties: we zijn in gesprek met partijen die deze inzet zouden kunnen bieden. We verwachten te kunnen starten rond de zomer 2021 (of zoveel eerder als mogelijk)

Openbaarheid

Ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom